

Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
DOMNUL GIOVANNI PITRUZZELLA
prezentate la 11 iulie 2019¹

Cauzele conexe C-381/18 și C-382/18

G. S. (C-381/18)

V. G. (C-382/18)

împotriva

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

[cerere de decizie preliminară formulată de Raad van State (Consiliul de Stat, Țările de Jos)]

„Trimitere preliminară – Controale la frontiere, azil și imigrare – Politica privind imigrarea – Dreptul la reîntregirea familiei – Condiții necesare pentru exercitarea dreptului la reîntregirea familiei – Retragera sau refuzul reînnoirii unui permis de ședere al unui membru al familiei din motive de ordine publică – Noțiunea de «motive de ordine publică»”

1. Deși Directiva 2003/86/CE a Consiliului din 22 septembrie 2003 privind dreptul la reîntregirea familiei² poate impune statelor membre obligații pozitive precise cărora le corespund drepturi subiective clar definite³, ea permite de asemenea aceluiași state să refuze, în anumite cazuri, reîntregirea familiei. Se ridică în acest caz problema limitelor în care trebuie exercitată marja lor de apreciere. În cele două cauze conexe prezente, se solicită Curții să stabilească dacă, atunci când adoptă o decizie de respingere a unei cereri de intrare pe teritoriul Uniunii, o decizie de retragere sau o decizie de refuz al reînnoirii unui permis de ședere din motive legate de ordinea publică, autoritățile naționale trebuie să se întemeieze pe comportamentul personal al resortisantului unui stat terț, membru al familiei unui alt resortisant al unui stat terț deja prezent în mod legal pe teritoriul Uniunii, și dacă acest comportament trebuie să reprezinte în mod necesar o amenințare reală, actuală și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății.

I. Cadrul juridic

A. Directiva 2003/86

2. Articolul 3 alineatul (3) din Directiva 2003/86 prevede că „[p]rezenta directivă nu se aplică membrilor familiei unui cetățean al Uniunii”.

3. Articolul 6 alineatele (1) și (2) din această directivă are următorul cuprins:

„(1) Statele membre pot respinge cererea de intrare și de ședere a unuia dintre membrii familiei din motive de ordine publică, de siguranță publică sau de sănătate publică.

¹ Limba originală: franceza.

² JO 2003, L 251, p. 12, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 164.

³ A se vedea Hotărârea din 9 iulie 2015, K și A (C-153/14, EU:C:2015:453, punctul 46 și jurisprudența citată).

(2) Statele membre pot retrage permisul de ședere al unui membru al familiei sau pot refuza să îl reînnoiască din motive de ordine publică, de siguranță publică sau de sănătate publică.

Atunci când iau o astfel de decizie, statele membre țin seama, în afară de articolul 17, de gravitatea sau de natura atingerii la adresa ordinii publice sau a siguranței publice comise de membrul familiei sau de pericolul pe care îl poate reprezenta respectiva persoană.”

4. Articolul 17 din directiva menționată prevede că „[s]tatele membre țin seama în mod adecvat de natura și soliditatea legăturilor de familie ale persoanei și de durata rezidenței sale în statul membru, precum și de existența unor legături familiale, culturale sau sociale cu țara de origine, în cazul respingerii unei cereri, al retragerii sau al refuzului de reînnoire a permisului de ședere, precum și în cazul luării unei măsuri de îndepărtare a susținătorului reîntregirii sau a membrilor familiei sale”.

B. Cadrul de evaluare al dreptului neerlandez

5. Cadrul de evaluare al dreptului național utilizat de autoritățile neerlandeze pentru a se pronunța cu privire la o cerere de intrare și de ședere formulată de un resortisant al unui stat terț care dorește să se alăture membrului familiei sale deja prezent pe teritoriul Uniunii rezultă din articolul 3.77 din Besluit van 23 november 2000 tot uitvoering van de Vreemdelingenwet 2000 (Decretul din 23 noiembrie 2000 de punere în aplicare a Legii din 2000 privind străinii, denumit în continuare „Vb 2000”) ⁴ coroborat cu articolul 16 alineatul 1 litera d) din Vreemdelingenwet 2000 (Legea din 2000 privind străinii, denumită în continuare „Vw 2000”) din 23 noiembrie 2000 ⁵. O asemenea cerere poate fi respinsă pentru motivul existenței unui pericol pentru ordinea publică, în cazul în care acest resortisant este condamnat la o pedeapsă constând în desfășurarea unei activități sau la o amendă fermă pentru săvârșirea unei infracțiuni. Din cererea de decizie preliminară formulată în cauza C-382/18 reiese că norma potrivit căreia cererea nu mai poate fi respinsă atunci când s-au scurs cinci ani de la data ultimei infracțiuni nu se aplică resortisantului unui stat terț condamnat în stare de recidivă.

6. Cadrul de evaluare al dreptului național utilizat de autoritățile neerlandeze atunci când acestea sunt chemate să decidă cu privire la retragerea unui permis de ședere al unui membru al familiei sau cu privire la refuzul de a reînnoi un asemenea permis al unui membru al familiei în sensul Directivei 2003/86 reiese din articolul 3.86 din Vb 2000 coroborat cu articolul 19 din Vw 2000. În temeiul acestui cadru de evaluare, un permis de ședere în scopul reîntregirii familiei poate fi retras sau poate să nu fie reînnoit în cazul existenței unui pericol pentru ordinea publică, dacă pedeapsa aplicată resortisantului unui stat terț care dorește să se alăture membrului familiei sale prezent pe teritoriul Uniunii este suficient de importantă în raport cu durata șederii sale legale în Țările de Jos. Acest raport între durata pedepsei și durata șederii este denumit „scară progresivă” ⁶.

⁴ Stb. 2000, nr. 497.

⁵ Stb. 2000, nr. 495.

⁶ Pentru mai multe detalii cu privire la această scară progresivă, a se vedea punctul 61 din prezentele concluzii.

II. Litigiile principale și întrebările preliminare

A. Cauza C-381/18

7. G. S. este un resortisant indian, titular al unui permis de ședere obișnuit pe durată determinată în scopul reîntregirii familiei în Țările de Jos începând din anul 2009. Acest permis a fost reînnoit la 9 martie 2010, până la 28 august 2014. În anul 2012, G. S. a fost condamnat în Elveția la o pedeapsă cu închisoarea de patru ani și trei luni pentru participare la trafic de stupefiante, pentru fapte săvârșite cel mai târziu în luna septembrie a anului 2010.

8. Prin decizia din 24 septembrie 2015, staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (secretarul de stat pentru Justiție și Securitate, Țările de Jos, denumit în continuare „secretarul de stat”) a retras permisul de ședere obișnuit pe durată determinată, a respins cererea de reînnoire a acestui permis și a pronunțat în privința sa o interdicție de intrare. La 21 octombrie 2016, secretarul de stat a declarat neîntemeiată contestația formulată împotriva deciziei de retragere a permisului de ședere temporară și a refuzului de reînnoire a acestui permis. Pe de altă parte, acesta a considerat întemeiată contestația formulată de G. S. împotriva interdicției de intrare pronunțată în privința sa. Secretarul de stat l-a declarat apoi pe G. S. indezirabil.

9. La 3 februarie 2017, rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (Tribunalul din Haga, locul ședinței Amsterdam, Țările de Jos) a statuat că secretarul de stat nu era obligat, contrar celor susținute de G. S. în temeiul, printre altele, al Hotărârilor Zh. și O.⁷ și T.⁸, să își motiveze decizia de retragere a permisului de ședere și refuzul de reînnoire a acestuia din motive de ordine publică prin faptul că comportamentul lui G. S. reprezenta o amenințare reală, actuală și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății. Instanța de prim grad de jurisdicție a statuat astfel că secretarul de stat își îndeplinise obligația de motivare prevăzută la articolul 6 din Directiva 2003/86 prin faptul că a făcut referire la condamnarea lui G. S. în Elveția și la împrejurarea că infracțiunea săvârșită era considerată ca fiind deosebit de gravă din cauza efectului său asupra societății neerlandeze. Aceasta a considerat de asemenea că cerințele prevăzute la articolul 17 din această directivă fuseseră îndeplinite.

10. Controversa în fața instanței de trimitere privește aspectul dacă retragerea sau refuzul reînnoirii permisului de ședere al unui membru al familiei unui resortisant al unui stat terț prezent pe teritoriul Uniunii, atunci când se întemeiază pe invocarea unor motive de ordine publică, trebuie să fie motivat, în temeiul articolului 6 alineatul (2) din Directiva 2003/86, prin comportamentul personal al membrului respectiv al familiei, care trebuie să reprezinte o amenințare reală, actuală și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății. În această privință, instanța de trimitere deduce din Hotărârile Zh. și O.⁹ și T.¹⁰ că Curtea impune o evaluare de la caz la caz și restrânge marja de apreciere a statelor membre atunci când decizia care urmează să fie pronunțată constituie o derogare prevăzută de dreptul Uniunii. Or, cazul refuzului reînnoirii sau al retragerii unui permis de ședere obținut în scopul reîntregirii familiei ar putea fi interpretat drept o decizie care derogă de la norma de principiu reprezentată de urmărirea reîntregirii familiei. Întrucât obiectivul Directivei 2003/86 este de a favoriza reîntregirea familiei, simpla invocare a ordinii publice nu poate fi suficientă pentru a motiva o

7 Hotărârea din 11 iunie 2015 (C-554/13, EU:C:2015:377).

8 Hotărârea din 24 iunie 2015 (C-373/13, EU:C:2015:413).

9 Hotărârea din 11 iunie 2015 (C-554/13, EU:C:2015:377).

10 Hotărârea din 24 iunie 2015 (C-373/13, EU:C:2015:413).

decizie de retragere sau de refuz al reînnoirii unui permis de ședere eliberat în scopul reîntregirii familiei. Ar rezulta de asemenea din jurisprudența Curții că aceasta din urmă ar impune, în orice caz¹¹, ca autoritățile să se întemeieze pe comportamentul persoanei, care trebuie să reprezinte o amenințare reală, actuală și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății.

11. Totuși, instanța de trimitere menționează că scara progresivă care ghidează autoritățile neerlandeze în adoptarea deciziilor pare să asigure o evaluare comparativă suficientă a intereselor în cauză în sensul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (denumită în continuare „Curtea EDO”), în special după cum rezultă aceasta din Hotărârile Boultif împotriva Elveției și Ünner împotriva Țărilor de Jos¹². În opinia sa, din Hotărârea Parlamentul/Consiliul¹³ ar rezulta că Curtea se limitează la o asemenea evaluare comparativă deoarece a stabilit că marja de apreciere a statelor membre în cadrul punerii în aplicare a obligațiilor care revin statelor menționate în temeiul Directivei 2003/86 nu este diferită de cea care le este recunoscută acestora în jurisprudența Curții EDO referitoare la articolul 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO”).

12. În aceste condiții, Raad van State (Consiliul de Stat) a decis să suspende judecarea cauzei și, prin decizia primită la grefa Curții la 11 iunie 2018, a adresat acesteia următoarele întrebări preliminare:

- „1) Articolul 6 alineatul (2) din Directiva [2003/86] trebuie interpretat în sensul că decizia de a retrage sau de a refuza reînnoirea permisului de ședere al unui membru al familiei din motive de ordine publică trebuie motivată prin faptul că comportamentul personal al membrului familiei în cauză reprezintă o amenințare reală, actuală și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății?
- 2) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare, care sunt condițiile de motivare care trebuie aplicate, în temeiul articolului 6 alineatul (2) din Directiva [2003/86], deciziei de a retrage sau de a refuza reînnoirea permisului de ședere al unui membru al familiei din motive de ordine publică?

Articolul 6 alineatul (2) din Directiva [2003/86] trebuie interpretat în sensul că se opune unei practici naționale potrivit căreia permisul de ședere al unui membru al familiei poate fi retras sau reînnoirea acestuia poate fi refuzată din motive de ordine publică dacă pedeapsa sau măsura la care a fost condamnat membrul familiei în cauză este suficient de importantă în raport cu durata șederii sale legale în Țările de Jos [...], realizându-se astfel, pe baza criteriilor din Hotărârile Curții EDO [Boultif și Ünner], o evaluare comparativă între interesul membrului familiei în cauză de a își exercita dreptul la reîntregirea familiei în Țările de Jos, pe de o parte, și interesul statului neerlandez de a proteja ordinea publică, pe de altă parte?”

B. Cauza C-382/18

13. V. G. este un resortisant armean care a avut reședința în Țările de Jos din 1999 până în 2011, în parte în mod legal. În anul 2011, acesta a fost predat autorităților armene în legătură cu infracțiuni privind stupefiante. La 28 iulie 2016, soția lui V. G., având cetățenie neerlandeză și reședința în Țările de Jos, a formulat la secretarul de stat o cerere de intrare și de permis de ședere temporară în scopul reîntregirii familiei în sensul articolului 6 alineatul (1) din Directiva 2003/86.

11 Instanța de trimitere invocă aici în special Hotărârea din 24 iunie 2015, T. (C-373/13, EU:C:2015:413, punctul 79), și Hotărârea din 15 februarie 2016, N. (C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, punctul 65).

12 Curtea EDO, 2 august 2001 (CE:ECHR:2001:0802JUD005427300) și, respectiv, Curtea EDO, 18 octombrie 2006 (CE:ECHR:2006:1018JUD004641099), denumite în continuare „Hotărârea Boultif” și, respectiv, „Hotărârea Ünner”.

13 Hotărârea din 27 iunie 2006 (C-540/03, EU:C:2006:429).

14. Prin decizia din 19 septembrie 2016, secretarul de stat, după ce a pus în aplicare cadrul de evaluare al dreptului național, a refuzat să acorde permisul solicitat din motive de ordine publică. Acesta s-a întemeiat, printre altele, pe faptul că V. G. fusese condamnat în anii 2000, 2008 și 2009 la plata unor amenzi, iar în anul 2010 la o pedeapsă constând în desfășurarea unei activități. Politica potrivit căreia cererea de reîntregire a familiei nu mai poate fi respinsă atunci când s-au scurs cinci ani de la data ultimei infracțiuni nu i se aplică lui V. G., din cauza condamnării sale în stare de recidivă. După ce a evaluat comparativ diferitele interese în cauză, luând în considerare tipul infracțiunilor săvârșite, natura și soliditatea legăturilor de familie, durata șederii și existența unor legături familiale, culturale sau sociale cu țara de origine a lui V. G., secretarul de stat a apreciat că acesta reprezenta un pericol pentru ordinea publică.

15. După ce secretarul de stat a respins contestația formulată de V. G. împotriva deciziei sale, acesta din urmă a introdus o acțiune la rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (Tribunalul din Haga, locul ședinței Amsterdam), care a fost declarată neîntemeiată prin hotărârea pronunțată la 23 iunie 2017. Instanța de prim grad de jurisdicție nu a admis argumentul lui V. G. potrivit căruia jurisprudența Curții ar impune, de fiecare dată când o decizie individuală de refuz al intrării este motivată prin motive legate de ordinea publică, să se verifice dacă comportamentul personal al străinului respectiv reprezintă o amenințare reală, actuală și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății. Instanța de prim grad de jurisdicție a statuat, printre altele, că sensul Hotărârii Fahimian¹⁴ nu ar fi acesta. Ea a arătat de asemenea că articolul 6 din Directiva 2003/86 ar stabili o distincție între respingerea unei cereri de intrare și de ședere [articolul 6 alineatul (1) din această directivă] și retragerea sau refuzul reînnoirii unui permis de ședere [articolul 6 alineatul (2) din directiva menționată], numai acesta din urmă impunând să se țină seama de gravitatea sau de natura atingerii la adresa ordinii publice sau a pericolului pe care îl poate reprezenta străinul deja prezent pe teritoriul Uniunii.

16. V. G. a declarat apel împotriva acestei hotărâri la instanța de trimitere. Aceasta din urmă ridică, în primul rând, problema competenței Curții de a răspunde la întrebările sale, fiind înțeles că Directiva 2003/86 nu se aplică membrilor familiei cetățenilor Uniunii, în conformitate cu ceea ce prevede articolul 3 din această directivă, însă că intenția legiuitorului național ca aceasta să fie aplicabilă situațiilor în care susținătorul reîntregirii este un cetățean neerlandez care nu și-a exercitat libertatea de circulație este clară și necondiționată. Deși apreciază că competența Curții de a interpreta articolul 6 din Directiva 2003/86 în cadrul cauzei C-382/18 i-ar permite să se asigure cu privire la interpretarea uniformă a acestei dispoziții, sinonimă cu egalitatea de tratament a situațiilor reglementate de aceasta din urmă, îndoielile instanței de trimitere decurg din Hotărârea Nolan¹⁵, în care Curtea a statuat că nu ar exista un interes al Uniunii de a asigura o asemenea interpretare uniformă a unui act în situații care au fost excluse în mod expres din domeniul de aplicare al actului menționat de însuși legiuitorul Uniunii.

17. Presupunând că Curtea se declară competentă, instanța de trimitere ridică în continuare problema dacă refuzul acordării unui permis de intrare și de ședere în scopul reîntregirii familiei, recunoscut de Directiva 2003/86, unui resortisant al unui stat terț, atunci când refuzul menționat se întemeiază pe invocarea unor motive de ordine publică, trebuie să fie motivat, în temeiul articolului 6 alineatul (1) din Directiva 2003/86, prin comportamentul personal al membrului familiei care dorește să intre pe teritoriul Uniunii, care trebuie să reprezinte o amenințare reală, actuală și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății. În această privință, instanța de trimitere este de acord cu analiza prezentată în fața sa de secretarul de stat, potrivit căreia Hotărârile Koushaki¹⁶ și Fahimian¹⁷ ar trebui să constituie o sursă de inspirație pentru a constata existența unei marje largi de apreciere a autorităților naționale. Aceleași evaluări complexe precum cele despre care era vorba în Hotărârea

14 Hotărârea din 4 aprilie 2017 (C-544/15, EU:C:2017:255).

15 Hotărârea din 18 octombrie 2012 (C-583/10, EU:C:2012:638).

16 Hotărârea din 19 decembrie 2013 (C-84/12, EU:C:2013:862).

17 Hotărârea din 4 aprilie 2017 (C-544/15, EU:C:2017:255).

Koushkaki¹⁸ ar trebui să fie realizate de autoritățile menționate pentru a decide dacă o cerere de intrare și de ședere a unui membru al familiei poate fi respinsă din motive de ordine publică. Potrivit instanței de trimitere, ar exista o diferență între deciziile adoptate în temeiul articolului 6 alineatul (1) din Directiva 2003/86, care privesc persoane care nu sunt încă prezente pe teritoriul Uniunii, și cele adoptate în temeiul articolului 6 alineatul (2) din aceeași directivă, care privesc persoane a căror ședere în Uniune a fost deja autorizată. În cazul acestora din urmă, deoarece ar fi vorba despre a pune capăt unei vieți de familie deja existente, ar trebui efectuate aprecieri mai aprofundate referitoare la natura sau la gravitatea atingerilor la adresa ordinii publice. Or, situația lui V. G. intră sub incidența articolului 6 alineatul (1) din Directiva 2003/86. Instanța de trimitere menționează că cadrul de evaluare național care ghidează autoritățile neerlandeze în adoptarea deciziilor, fără a merge până la a impune autorităților naționale să își motiveze decizia de refuz prin comportamentul personal al solicitantului, care ar constitui o amenințare reală, actuală și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății, pare să asigure o evaluare comparativă suficientă a intereselor în cauză în sensul jurisprudenței Curții EDO, în special așa cum rezultă aceasta din Hotărârile Boultif și Ünner. Astfel, secretarul de stat ar fi luat în considerare în mod corespunzător condamnările suferite de V. G. cu ocazia șederii sale anterioare în Țările de Jos și ar fi evaluat comparativ, pe de o parte, interesul acestuia și pe cel al membrului familiei sale prezent pe teritoriul Uniunii de a-și duce viața de familie în Țările de Jos și, pe de altă parte, interesul Țărilor de Jos de a proteja ordinea lor publică.

18. Instanța de trimitere are totuși îndoieli în ceea ce privește temeinicia unei asemenea poziții, având în vedere un alt curent al jurisprudenței, reprezentat de Hotărârile Zh. și O.¹⁹, T.²⁰ și N.²¹, din care ar rezulta că o decizie de respingere întemeiată pe invocarea ordinii publice ar impune în orice caz motivarea acesteia prin comportamentul personal al membrului respectiv al familiei, care trebuie să reprezinte o amenințare reală, actuală și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății. O decizie care derogă de la dreptul fundamental la reîntregirea familiei ar trebui să facă, în aceste condiții, obiectul unei motivări mai solide²².

19. În aceste condiții, Raad van State (Consiliul de Stat) a decis să suspende judecarea cauzei și, prin decizia primită la grefa Curții la 11 iunie 2018, a adresat acesteia următoarele întrebări preliminare:

- „1) Având în vedere articolul 3 alineatul (3) din Directiva [2003/86] și Hotărârea din 18 octombrie 2002, Nolan (C-583/10, EU:C:2012:638), este Curtea competentă să răspundă la întrebările preliminare ale instanței neerlandeze cu privire la interpretarea dispozițiilor acestei directive într-un litigiu privind o cerere de intrare și de ședere formulată de un membru al familiei unui susținător al reîntregirii, care are cetățenie neerlandeză, dacă această directivă a fost declarată în dreptul neerlandez ca fiind aplicabilă în mod direct și necondiționat acestui tip de membri ai familiei?
- 2) Articolul 6 alineatul (1) din Directiva [2003/86] trebuie interpretat în sensul că decizia de respingere a unei cereri de intrare și de ședere formulate de un membru al familiei din motive de ordine publică trebuie motivată prin faptul că comportamentul personal al membrului familiei în cauză reprezintă o amenințare reală, actuală și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății?
- 3) În cazul unui răspuns negativ la întrebarea 2, care sunt condițiile de motivare care trebuie aplicate, în temeiul articolului 6 alineatul (1) din Directiva [2003/86], deciziei de respingere a unei cereri de intrare și de ședere formulate de un membru al familiei din motive de ordine publică?

18 Hotărârea din 19 decembrie 2013 (C-84/12, EU:C:2013:862).

19 Hotărârea din 11 iunie 2015 (C-554/13, EU:C:2015:377).

20 Hotărârea din 24 iunie 2015 (C-373/13, EU:C:2015:413).

21 Hotărârea din 15 februarie 2016 (C-601/15 PPU, EU:C:2016:84).

22 Instanța invocă de asemenea Hotărârea din 4 martie 2010, Chakroun (C-578/08, EU:C:2010:117).

Articolul 6 alineatul (1) din Directiva [2003/86] trebuie interpretat în sensul că se opune unei practici naționale potrivit căreia o cerere de intrare și de ședere formulată de un membru al familiei poate fi respinsă din motive de ordine publică, pe baza unor condamnări din timpul unei șederi anterioare pe teritoriul statului membru respectiv, realizându-se astfel, pe baza criteriilor din Hotărârile Curții EDO [Boultif] și [Üner], o evaluare comparativă între interesul membrului familiei și al susținătorului reîntregirii în cauză de a își exercita dreptul la reîntregirea familiei în Țările de Jos, pe de o parte, și interesul statului neerlandez de a proteja ordinea publică, pe de altă parte?”

III. Procedura în fața Curții

20. Prin decizia președintelui Curții din 3 iulie 2018, cauzele C-381/18 și C-382/18 au fost conexate pentru buna desfășurare a procedurii scrise și orale, precum și în vederea pronunțării hotărârii.

21. G. S., V. G., guvernele neerlandez, german și polonez, precum și Comisia Europeană au depus observații scrise.

22. În ședința care a avut loc în fața Curții la 2 mai 2019 au fost ascultate pledoariile lui G. S., ale lui V. G., ale guvernelor neerlandez și german, precum și cele ale Comisiei.

IV. Analiză

A. Cu privire la prima întrebare din cauza C-382/18

23. Aspectul dacă Curtea este competentă să interpreteze Directiva 2003/86 în situații precum cea în discuție în cauza C-382/18 – în care este vorba despre un susținător al reîntregirii de cetățenie neerlandeză care nu și-a exercitat libertatea de circulație și un membru al familiei sale resortisant al unui stat terț –, în condițiile în care din articolul 2 litera (c) coroborat cu articolul 3 alineatul (3) din directiva menționată reiese că aceasta nu se aplică membrilor familiei unui cetățean al Uniunii²³, poate fi soluționat cu ușurință prin referire la Hotărârea C și A²⁴, care a soluționat deja o sesizare a Curții de către aceeași instanță de trimitere ca în prezentele trimiteri preliminare. Aceasta din urmă indică, de altfel, în cererea sa de decizie preliminară că motivele referitoare la aspectul competenței Curții sunt în mare măsură identice cu cele ale cererii sale din cadrul cauzei C și A²⁵.

24. Din cuprinsul punctelor 28-44 din Hotărârea C și A²⁶ reiese că, deși legiuitorul Uniunii a exclus în mod explicit că Directiva 2003/86 se aplică unui resortisant al unui stat terț, membru al familiei unui cetățean al Uniunii care nu și-a exercitat libertatea de circulație, Curtea este competentă să statueze asupra unei cereri de decizie preliminară în cazuri în care, deși situația de fapt din litigiul principal nu intră direct în domeniul de aplicare al acestui drept, dispozițiile dreptului menționat au devenit aplicabile prin intermediul dreptului național ca urmare a trimiterii directe și necondiționate realizate de acesta din urmă la conținutul acelor dispoziții. Astfel, într-un asemenea caz, există un interes cert al Uniunii pentru evitarea unor viitoare divergențe de interpretare și pentru asigurarea unei

23 A se vedea Hotărârea din 8 mai 2013, Ymeraga și alții (C-87/12, EU:C:2013:291, punctul 27).

24 Hotărârea din 7 noiembrie 2018 (C-257/17, EU:C:2018:876).

25 Hotărârea din 7 noiembrie 2018 (C-257/17, EU:C:2018:876).

26 Hotărârea din 7 noiembrie 2018 (C-257/17, EU:C:2018:876).

interpretări uniforme a dispozițiilor în cauză ale dreptului Uniunii. Curtea a statuat că un asemenea interes nu poate să varieze „în funcție de împrejurarea că domeniul de aplicare al dispoziției relevante a fost delimitat prin intermediul unei definiții pozitive sau prin instituirea anumitor cazuri de excludere, aceste două tehnici legislative putând fi utilizate fără distincție”²⁷.

25. Este cert că legiuitorul național a intenționat ca situațiile de reîntregire a familiei în care susținătorul reîntregirii este un cetățean neerlandez care nu și-a exercitat libertatea de circulație și care dorește ca un membru al familiei sale, resortisant al unui stat terț, să i se alăture pe teritoriul național să fie supuse respectării dispozițiilor Directivei 2003/86. Prin urmare și având în vedere învățămintele desprinse din Hotărârea C și A²⁸, Curtea este competentă, în temeiul articolului 267 TFUE, să interpreteze articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2003/86 într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, în care instanța de trimitere este chemată să se pronunțe cu privire la respingerea unei cereri de intrare și de ședere a unui resortisant al unui stat terț, membru al familiei unui cetățean al Uniunii care nu și-a exercitat libertatea de circulație, atunci când această dispoziție a devenit aplicabilă în astfel de situații, în mod direct și necondiționat, prin intermediul dreptului național.

B. Cu privire la celelalte întrebări preliminare

26. Propunem ca întrebările adresate în cauzele C-381/18 și C-382/18 să fie examinate împreună, datorită tematicii lor comune referitoare la stabilirea marjei de apreciere a autorităților naționale atunci când acestea invocă motive legate de ordinea publică fie pentru a refuza intrarea, pe teritoriul unui stat membru, a unui resortisant al unui stat terț, membru al familiei unui alt resortisant al unui stat terț, care intră în domeniul de aplicare al Directivei 2003/86 (cauza C-382/18), fie pentru a refuza reînnoirea unui permis de ședere sau pentru a retrage un asemenea permis membrului respectiv (cauza C-381/18).

27. Pe de altă parte, din înțelegerea noastră cu privire la a doua întrebare din cauza C-381/18 și la a treia întrebare din cauza C-382/18 rezultă că acestea nu privesc obligația de motivare ca atare, ci invită mai degrabă Curtea să stabilească criteriile care trebuie să ghideze aprecierea autorităților naționale la momentul adoptării deciziilor de refuz al intrării, de refuz al reînnoirii sau de retragere a unui permis de ședere din motive de ordine publică.

28. Vom începe analiza cu interpretarea literală, istorică și teleologică a Directivei 2003/86, pentru a examina apoi cerința existenței, în cazul unei condamnări penale, a unei amenințări reale, actuale și suficient de grave la adresa unui interes fundamental al societății în jurisprudența Curții. Vom analiza în continuare posibilele limitări ale marjei de apreciere a autorităților naționale care există în afara cerinței referitoare la o asemenea amenințare, pentru a deduce apoi concluziile care se impun în cele două cauze.

1. Interpretarea literală, istorică și teleologică a Directivei 2003/86

29. Directiva 2003/86 consacră dreptul la reîntregirea familiei al resortisanților statelor terțe stabiliți în mod legal de o anumită perioadă pe teritoriul Uniunii. Temeiul său juridic este articolul 63 punctul 3 litera (a) CE, care prevedea adoptarea unor „măsuri privind politica de imigrare”, printre altele în domeniul „condițiilor[lor] de intrare și de ședere, precum și [al] norme[lor] privind procedurile de acordare de către statele membre a vizelor și a permiselor de ședere pe termen lung, inclusiv în vederea reîntregirii familiei”.

²⁷ Hotărârea din 7 noiembrie 2018, C și A (C-257/17, EU:C:2018:876, punctul 39).

²⁸ Hotărârea din 7 noiembrie 2018, C și A (C-257/17, EU:C:2018:876).

30. Considerentul (2) al Directivei 2003/86 amintește că „[m]ăsurile privind reîntregirea familiei ar trebui adoptate în conformitate cu obligația de protecție a familiei și de respectare a vieții de familie, care este consacrată în numeroase instrumente de drept internațional”. În special, acest considerent face o trimitere expresă la articolul 8 din CEDO, în lumina căruia această directivă trebuie, așadar, să fie interpretată, precum și în lumina Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”) ²⁹. Directiva menționată amintește de asemenea că reîntregirea familiei este „o modalitate necesară pentru a face posibilă viața în familie” și „contribuie la crearea unei stabilități socio-culturale care facilitează integrarea resortisanților țărilor terțe în statele membre” ³⁰. Reîntregirea familiei poate fi refuzată „din motive justificate în mod adecvat” ³¹, de exemplu atunci când persoana care dorește să i se acorde dreptul de a *intra* în Uniune reprezintă o amenințare la adresa ordinii publice ³². Potrivit dispozițiilor aceleiași directive, noțiunea de „ordine publică” se poate referi la o condamnare pentru o infracțiune gravă ³³.

31. Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, în vederea interpretării unei dispoziții a dreptului Uniunii, trebuie să se țină seama nu numai de formularea acesteia, ci și de contextul său și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte respectiva dispoziție ³⁴.

32. În această privință, vom arăta că articolul 6 din Directiva 2003/86, a cărui interpretare este solicitată în prezent, face parte din capitolul IV din această directivă, intitulat „Condiții necesare pentru exercitarea dreptului la reîntregirea familiei”. Alineatul (1) al acestui articol reglementează cazurile de respingere a unei cereri de intrare și de ședere a unui membru al familiei și prevede că statele membre pot respinge o asemenea cerere din motive de ordine publică. Alineatul (2) al articolului menționat reglementează cazurile de retragere sau de refuz al reînnoirii unui permis eliberat în scopul reîntregirii familiei, prevăzând că statele membre pot retrage un astfel de permis sau pot refuza să îl reînnoiască de asemenea din motive de ordine publică ³⁵. Acest alineat conține o precizare suplimentară care impune statelor membre, în exercitarea puterii lor de decizie, „[să țină] seama [...] de gravitatea sau de natura atingerii la adresa ordinii publice” comise de membrul familiei sau de pericolul pe care „îl *poate* reprezenta” ³⁶ persoana care face obiectul unei retrageri a permisului sau al unui refuz al reînnoirii acestuia. Nici articolul 6, nici preambulul Directivei 2003/86 nu cuprind definiții ale motivelor de ordine publică.

33. Din modul de redactare a articolului 6 din Directiva 2003/86 și din structura sa rezultă că legiuitorul Uniunii a intenționat să reglementeze în mod distinct cazurile de refuz al intrării și al șederii în raport cu cazurile de retragere a permisului de ședere sau de refuz al reînnoirii acestuia din motive legate de ordinea publică. Totuși, din textul acestui articol nu reiese că vreunul dintre aceste cazuri este condiționat de existența unui comportament al persoanei respective care ar reprezenta un pericol real, actual și suficient de grav la adresa unui interes fundamental al societății. Utilizarea termenului „poate”, fără a fi decisivă, pare mai degrabă să facă referire la o amenințare mai mult potențială decât dovedită ³⁷.

29 A se vedea Hotărârea din 4 martie 2010, Chakroun (C-578/08, EU:C:2010:117, punctul 44).

30 Considerentul (4) al Directivei 2003/86.

31 Considerentul (14) al Directivei 2003/86.

32 A se vedea considerentul (14) al Directivei 2003/86.

33 A se vedea considerentul (14) al Directivei 2003/86.

34 Printre numeroase alte hotărâri, a se vedea Hotărârea din 24 iunie 2015, T. (C-373/13, EU:C:2015:413, punctul 58), și Hotărârea din 4 aprilie 2017, Fahimian (C-544/15, EU:C:2017:255, punctul 30 și jurisprudența citată).

35 Articolul 6 alineatul (2) primul paragraf din Directiva 2003/86.

36 Sublinierea noastră.

37 Motivul pentru care acest aspect nu poate fi decisiv este faptul că nu toate versiunile lingvistice par să conțină această nuanță, în măsura în care – fără pretenții de exhaustivitate – articolul 6 alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva 2003/86 face referire la „peligro que implique dich a persona” (versiunea în limba spaniolă), la „pericoli rappresentati da questa persona” (versiunea în limba italiană), la „het risico dat van die persoon uitgaat” (versiunea în limba neerlandeză) sau la „dangers that are emanating from such person” (versiunea în limba engleză).

34. Interpretarea istorică a Directivei 2003/86 arată că, deși propunerea de directivă prevedea ca aceasta să facă referire în mod explicit la un asemenea comportament, nu aceasta a fost opțiunea finală a legiuitorului Uniunii³⁸. Nici în cazul prevăzut la alineatul (1), nici în cel prevăzut la alineatul (2) al articolului 6 din această directivă legiuitorul nu a avut intenția de a reduce motivele de ordine publică care pot fi invocate de autoritățile naționale doar la cazurile în care comportamentul personal al membrului respectiv al familiei reprezintă o amenințare reală, actuală și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății.

35. Desigur, „Raportul dintre apărarea securității interne și respectarea obligațiilor și a instrumentelor internaționale în materie de protecție”, prezentat de Comisie în anul 2000, la puțin timp după ce aceasta a dezvăluit cele trei propuneri ale sale de directive privind imigrarea legală, menționează că fiecare dintre aceste propuneri – printre care se numără și cea referitoare la dreptul la reîntregirea familiei – conține o dispoziție denumită de „ordine publică”, a cărei invocare trebuia să se întemeieze, potrivit previziunilor Comisiei, exclusiv pe comportamentul personal al resortisantului statului terț respectiv³⁹. Totuși, aceasta nu poate ascunde faptul că lipsa unei referiri în Directiva 2003/86 la un astfel de comportament este rezultatul unei alegeri deliberate a legiuitorului Uniunii.

36. La rândul lor, orientările pentru punerea în aplicare a Directivei 2003/86, publicate de Comisie în urma raportului privind aplicarea directivei menționate⁴⁰, precizează că „o persoană care dorește să beneficieze de dreptul la reîntregirea familiei nu ar trebui să reprezinte o amenințare la adresa ordinii publice”⁴¹, recunoscând în același timp că definirea motivelor de ordine publică revine în mare parte statelor membre, cu respectarea limitelor stabilite de jurisprudența Curții EDO și a Curții. Totuși, acestea au de asemenea în vedere o aplicare *mutatis mutandis* a jurisprudenței referitoare la motivele de ordine publică dezvoltate în cadrul interpretării Directivei 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE⁴². Or, din această jurisprudență provin în esență îndoielile instanței de trimitere, în măsura în care noțiunea de „amenințare actuală, reală și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății” a fost dezvoltată mai întâi, în jurisprudența Curții, în raport cu cetățenii Uniunii înainte de a fi aplicată, cu unele nuanțe, altor situații reglementate de dreptul Uniunii, însă care nu priveau neapărat cetățenii acesteia. Întrucât analiza Directivei 2003/86 nu a evidențiat nicio indicație în sensul cerinței existenței unei asemenea amenințări, vom examina în continuare jurisprudența Curții.

38 A se vedea, pentru comparație, articolul 6 alineatul (3) din Propunerea modificată de directivă a Consiliului privind dreptul la reîntregirea familiei [COM(2002) 225 final] (JO 2002, C 203 E, p. 136) și articolul 8 alineatul (2) din Propunerea modificată de directivă a Consiliului privind dreptul la reîntregirea familiei [COM(2000) 624 final] (JO 2001, C 62 E, p. 99).

39 A se vedea punctul 4.4 din „Raportul dintre apărarea securității interne și respectarea obligațiilor și a instrumentelor internaționale în materie de protecție”, documentul de lucru al Comisiei [COM(2001) 743 final din 5 decembrie 2001].

40 Comunicarea Comisiei către Consiliu și Parlamentul European cu privire la orientările pentru punerea în aplicare a Directivei 2003/86 privind dreptul la reîntregirea familiei [COM(2014) 210 final din 3 aprilie 2014] (denumite în continuare „orientările pentru punerea în aplicare a Directivei 2003/86”) și, respectiv, Raportul Comisiei către Consiliu și către Parlamentul European privind aplicarea Directivei 2003/86 [COM(2008) 610 final din 8 octombrie 2008].

41 Punctul 4.1 din orientările pentru punerea în aplicare a Directivei 2003/86.

42 JO 2004, L 158, p. 77, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 56.

2. Cerința, în jurisprudența Curții, a unei amenințări actuale, reale și suficient de grave la adresa unui interes fundamental al societății în cazul unei suspiciuni de infracțiune sau al unei condamnări penale

a) Prezentarea jurisprudenței Curții

37. În Hotărârea Bouchereau⁴³, Curtea a statuat, pentru prima dată, că existența unei condamnări penale poate fi reținută, în vederea punerii în aplicare a unei limitări a liberei circulații a resortisanților statelor membre din motive de ordine publică, numai în măsura în care împrejurările care au dat naștere acestei condamnări determină apariția „unui comportament personal care reprezintă o amenințare actuală la adresa ordinii publice”⁴⁴. Aceasta a adăugat atunci că, deși, „în general, constatarea unei amenințări de această natură implică la persoana în cauză existența unei tendințe de a menține comportamentul respectiv în viitor, se poate întâmpla de asemenea ca simplul fapt al comportamentului trecut să întrunească condițiile unei astfel de amenințări la adresa ordinii publice”⁴⁵, aspect care trebuie verificat de instanțele naționale, „ținând seama de condiția juridică specială a persoanelor care intră sub incidența dreptului comunitar și de caracterul fundamental al principiului liberei circulații a persoanelor”⁴⁶. Înainte de aceasta, Curtea arătase că directiva pe care era invitată să o interpreteze, care avea drept scop să coordoneze sistemele naționale referitoare la supravegherea străinilor, urmărea să protejeze resortisanții statelor membre „împotriva unei exercitări a puterilor rezultate din excepția referitoare la limitările justificate de motive de ordine publică [...] care ar depăși necesitățile ce reprezintă justificarea unei excepții de la principiul fundamental al liberei circulații a persoanelor”⁴⁷.

38. Prin urmare, cerința ca o decizie prin care se derogă de la o libertate fundamentală să se întemeieze pe comportamentul persoanei în cauză, care reprezintă o amenințare reală, actuală și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății, a fost dezvoltată inițial în contextul liberei circulații a persoanelor, apoi a fost reiterată⁴⁸, înainte de a fi codificată, după cum se știe, în Directiva 2004/38⁴⁹.

39. În aceste condiții, Curtea a extins, în mai multe rânduri, aplicarea acestei cerințe la domenii legate mai puțin direct sau deloc de libera circulație a cetățenilor Uniunii.

40. Astfel, în Hotărârea Comisia/Spania⁵⁰, Curtea a statuat că un stat membru nu își îndeplinește obligațiile care îi revin în temeiul aceleiași directive precum cea interpretată în Hotărârea Bouchereau⁵¹ atunci când refuză intrarea pe teritoriul Uniunii a unui resortisant al unui stat terț, soț al unui cetățean al Uniunii, întemeindu-se exclusiv pe împrejurarea că acest resortisant făcuse obiectul unei semnalări în Sistemul Informatic Schengen (SIS). După ce a amintit că excepția privind ordinea publică constituie o derogare de la principiul fundamental al liberei circulații a persoanelor și trebuie interpretată strict, fără a putea fi determinată unilateral de statele membre⁵², Curtea a declarat că invocarea de către o autoritate națională a noțiunii de „ordine publică” „presupune în orice caz, pe lângă tulburarea ordinii sociale pe care o reprezintă orice încălcare a legii, existența unei amenințări

43 Hotărârea din 27 octombrie 1977 (30/77, EU:C:1977:172).

44 Hotărârea din 27 octombrie 1977, Bouchereau (30/77, EU:C:1977:172, punctul 28). O astfel de cerință fusese deja consacrată în Hotărârea din 28 octombrie 1975, Rutili (36/75, EU:C:1975:137), cu privire la o decizie de restrângere a libertății de circulație în Franța a unui resortisant italian ca urmare a activităților politice și sindicale ale acestuia (a se vedea în special punctul 28 din această hotărâre).

45 Hotărârea din 27 octombrie 1977, Bouchereau (30/77, EU:C:1977:172, punctul 29).

46 Hotărârea din 27 octombrie 1977, Bouchereau (30/77, EU:C:1977:172, punctul 30).

47 Hotărârea din 27 octombrie 1977, Bouchereau (30/77, EU:C:1977:172, punctul 15).

48 Printre numeroase alte hotărâri, a se vedea Hotărârea din 29 aprilie 2004, Orfanopoulos și Oliveri (C-482/01 și C-493/01, EU:C:2004:262, punctul 66).

49 A se vedea mai precis articolul 27 alineatul (2) din Directiva 2004/38.

50 Hotărârea din 31 ianuarie 2006 (C-503/03, EU:C:2006:74).

51 Hotărârea din 27 octombrie 1977 (30/77, EU:C:1977:172).

52 A se vedea Hotărârea din 31 ianuarie 2006, Comisia/Spania (C-503/03, EU:C:2006:74, punctul 45).

reale și suficient de grave la adresa unui interes fundamental al societății”⁵³. Curtea a făcut de asemenea legătura, în această hotărâre, între interpretarea strictă a noțiunii de „ordine publică” și protecția dreptului cetățeanului Uniunii la respectarea vieții sale de familie⁵⁴. În aceste condiții, refuzul intrării unui resortisant al unui stat terț, soț al unui cetățean al Uniunii, poate fi opus numai în cazul în care semnalarea în SIS este susținută de informații care permit să se constate că prezența acestui resortisant al unui stat terț reprezintă o amenințare reală, actuală și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății⁵⁵.

41. Curtea a statuat, pe de altă parte, cu privire la articolul 7 alineatul (4) din Directiva 2008/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală⁵⁶, care prevede posibilitatea statelor membre de a scurta termenul pentru plecarea voluntară atunci când persoana în cauză prezintă un „risc pentru ordinea publică”, că această din urmă noțiune trebuie apreciată de la caz la caz, verificându-se dacă comportamentul personal al resortisantului vizat al statului terț constituie un risc real și actual pentru ordinea publică⁵⁷. Excluzând orice practică întemeiată pe considerații generale sau pe o prezumție oarecare, Curtea a decis că împrejurarea că un asemenea resortisant „este suspectat de săvârșirea unui act pedepsibil, calificat drept infracțiune în dreptul național, sau a făcut obiectul unei condamnări penale pentru un asemenea act nu poate justifica, *in sine*, considerarea acestui resortisant ca prezentând un risc pentru ordinea publică în sensul articolului 7 alineatul (4) din Directiva 2008/115”⁵⁸. Totuși, un stat membru poate constata existența unui risc pentru ordinea publică în cazul unei condamnări penale atunci când condamnarea respectivă, „privită împreună cu alte circumstanțe referitoare la situația persoanei vizate, justifică o asemenea constatare”⁵⁹. În aceeași ordine de idei, simpla suspiciune că un astfel de resortisant a săvârșit o infracțiune poate să întemeieze, „împreună cu alte elemente referitoare la cazul particular”⁶⁰, constatarea privind existența unui risc pentru ordinea publică, de asemenea în sensul dispoziției menționate. Astfel, Curtea a amintit că statele membre sunt în principal libere să stabilească cerințele noțiunii de „ordine publică” în conformitate cu nevoile lor naționale⁶¹. În acest context, aplicarea soluției care rezultă din Hotărârea Bouchereau⁶² nu apare ca fiind justificată nici de derogarea de la libera circulație a cetățenilor Uniunii și nici de dreptul acestora la reîntregirea familiei, ci de faptul că această directivă consacră o derogare de la o obligație concepută în scopul de a asigura respectarea drepturilor fundamentale ale resortisanților statelor terțe cu ocazia îndepărtării lor din Uniune⁶³.

42. În Hotărârea N.⁶⁴, Curtea a amintit jurisprudența sa, devenită de principiu, cu privire la noțiunea de „ordine publică”, care presupune în orice caz, pe lângă tulburarea ordinii sociale pe care o reprezintă orice încălcare a legii, existența unei amenințări reale, actuale și suficient de grave la adresa unui interes fundamental al societății⁶⁵, pentru a o aplica în contextul interpretării Directivei 2013/33/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a standardelor

53 Hotărârea din 31 ianuarie 2006, Comisia/Spania (C-503/03, EU:C:2006:74, punctul 46). Sublinierea noastră.

54 A se vedea Hotărârea din 31 ianuarie 2006, Comisia/Spania (C-503/03, EU:C:2006:74, punctul 47).

55 A se vedea Hotărârea din 31 ianuarie 2006, Comisia/Spania (C-503/03, EU:C:2006:74, punctul 53; a se vedea de asemenea punctul 55).

56 JO 2008, L 348, p. 98.

57 A se vedea Hotărârea din 11 iunie 2015, Zh. și O. (C-554/13, EU:C:2015:377, punctul 50).

58 Hotărârea din 11 iunie 2015, Zh. și O. (C-554/13, EU:C:2015:377, punctul 50). Sublinierea noastră.

59 Hotărârea din 11 iunie 2015, Zh. și O. (C-554/13, EU:C:2015:377, punctul 51). Sublinierea noastră.

60 Hotărârea din 11 iunie 2015, Zh. și O. (C-554/13, EU:C:2015:377, punctul 52).

61 A se vedea Hotărârea din 11 iunie 2015, Zh. și O. (C-554/13, EU:C:2015:377, punctul 52).

62 Hotărârea din 27 octombrie 1977 (30/77, EU:C:1977:172).

63 A se vedea Hotărârea din 11 iunie 2015, Zh. și O. (C-554/13, EU:C:2015:377, punctul 48).

64 Hotărârea din 15 februarie 2016 (C-601/15 PPU, EU:C:2016:84). În această cauză, reclamantul din litigiul principal fusese condamnat, între anii 1999 și 2015, de 21 de ori pentru diverse infracțiuni.

65 A se vedea punctul 65 din Hotărârea din 15 februarie 2016, N. (C-601/15 PPU, EU:C:2016:84).

pentru primirea solicitanților de protecție internațională⁶⁶. Prin urmare, plasarea sau menținerea în detenție a unui solicitant de protecție internațională din motive legate de ordinea publică nu se justifică „decât cu condiția ca comportamentul său individual să reprezinte o amenințare reală, actuală și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății”⁶⁷. În acest context, din cauza caracterului excepțional al detenției, care poate avea loc numai în ultimă instanță⁶⁸, Curtea a intenționat să încadreze strict puterea recunoscută autorităților naționale⁶⁹.

43. Invitată, în Hotărârea T.⁷⁰, să interpreteze motivele de ordine publică în contextul Directivei 2004/83/CE⁷¹, Curtea, după ce a arătat că această directivă nu definește ordinea publică, a amintit interpretarea pe care o furnizase deja cu privire la această noțiune în contextul Directivei 2004/38. Deși aceste două directive urmăresc obiective diferite, Curtea a statuat că jurisprudența dezvoltată în raport cu aceasta din urmă era relevantă în speță, întrucât „întinderea protecției pe care o societate înțelege să o atribuie intereselor sale fundamentale nu poate varia în funcție de statutul juridic al persoanei care aduce atingere acestor interese”. În continuare, Curtea a declarat că o autoritate națională nu se poate întemeia, pentru a priva un refugiat de permisul său de ședere din motive legate de ordinea publică, numai pe împrejurarea că acesta a susținut o organizație teroristă, întrucât, într-un asemenea caz, autoritatea menționată nu realizează o „evaluar[e] individuală a faptelor specifice”⁷².

b) Concluzie pentru analiza noastră

44. În cazul în care ar fi necesară, în acest stadiu, asumarea riscului unei tentative de sistematizare a jurisprudenței Curții cu privire la motivele de ordine publică, s-ar putea susține că soluția care rezultă din Hotărârea Bouchereau⁷³ a fost generalizată de Curte pentru a interpreta în mod uniform motivele de ordine publică invocate pentru a pune în aplicare o derogare de la o libertate fundamentală sau de la un drept fundamental. Prin urmare, noțiunea de „ordine publică” ar presupune în orice caz existența unei amenințări reale, actuale și suficient de grave la adresa unui interes fundamental al societății, întemeiată pe comportamentul persoanei în cauză.

45. O astfel de constatare ni se pare totuși puțin grăbită.

46. Mai întâi, se ridică problema posibilei concilierii a unei asemenea generalizări a cerinței existenței unei amenințări reale, actuale și suficient de grave la adresa unui interes fundamental al societății cu un alt element recurent în jurisprudența Curții potrivit căruia, desigur, nu poate exista o definiție unilaterală de către statele membre a motivelor de ordine publică, însă acestea sunt totuși libere să stabilească cerințele de ordine publică în conformitate cu nevoile lor naționale⁷⁴.

66 JO 2013, L 180, p. 96. În special, Hotărârea din 15 februarie 2016, N. (C-601/15 PPU, EU:C:2016:84) privea articolul 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33.

67 Hotărârea din 15 februarie 2016, N. (C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, punctul 67).

68 A se vedea Hotărârea din 15 februarie 2016, N. (C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, punctul 63).

69 A se vedea Hotărârea din 15 februarie 2016, N. (C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, punctul 64).

70 Hotărârea din 24 iunie 2015 (C-373/13, EU:C:2015:413).

71 Directiva Consiliului din 29 aprilie 2004 privind standardele minime referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de statutul de refugiat sau persoanele care, din alte motive, au nevoie de protecție internațională și referitoare la conținutul protecției acordate (JO 2004, L 304, p. 12, Ediție specială, 19/vol. 7, p. 52).

72 Hotărârea din 24 iunie 2015, T. (C-373/13, EU:C:2015:413, punctul 89).

73 Hotărârea din 27 octombrie 1977 (30/77, EU:C:1977:172).

74 A se vedea, printre altele, Hotărârea din 11 iunie 2015, Zh. și O. (C-554/13, EU:C:2015:377, punctul 48).

47. În continuare, o asemenea constatare ar fi contrară unui alt curent jurisprudențial, reprezentat de Hotărârea Fahimian⁷⁵. Această hotărâre privea aspectul dacă un stat membru putea refuza intrarea în Germania a unei resortisante iraniene care solicitase o viză pentru studii⁷⁶ pentru motive legate de siguranța publică, fără ca decizia sa să se întemeieze în mod necesar pe comportamentul persoanei în cauză și pe amenințarea reală, actuală și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății respective pe care ar fi trebuit să o constituie acest comportament. Or, Curtea a exclus în mod expres, în acest caz, aplicarea soluției care rezultă din Hotărârea Bouchereau⁷⁷ din două motive esențiale: mai întâi, pentru că unul dintre considerentele directivei în discuție avea în vedere că amenințarea poate fi doar potențială⁷⁸, apoi, deoarece aprecierea situației individuale a solicitantului de viză presupunea realizarea de către autorități a unor evaluări complexe și, prin urmare, trebuia lăsată autorităților naționale o marjă largă de apreciere în cadrul evaluării faptelor pertinente⁷⁹.

48. În Concluziile sale prezentate în cauza Fahimian⁸⁰, avocatul general Szpunar a arătat că contextul din această cauză era „pur și simplu unul diferit față de cel al pieței interne” și că „[c]ontextul specific al dreptului Uniunii în materie de imigrație implică faptul că un resortisant al unei țări terțe nu beneficiază de aceleași drepturi ca un resortisant al unui stat membru, respectiv ca un cetățean al Uniunii”⁸¹.

49. Și, astfel, din două, una. Fie putem să ne imaginăm motivele de ordine publică ca fiind cercuri concentrice, al căror epicentru este reprezentat de cetățeanul Uniunii. Cu cât ne îndepărtăm de acest centru și de statutul fundamental recunoscut cetățeanului Uniunii, cu atât este mai mare marja lăsată statelor membre în ceea ce privește aprecierea motivelor de ordine publică.

50. Fie trebuie să se considere că marja statelor membre este limitată, din moment ce aceasta trebuie să fie exercitată în contextul unei restricții privind un drept fundamental, precum, în speță, dreptul de a avea o viață de familie, garantat la articolul 7 din cartă și la articolul 8 din CEDO. În acest caz, ceea ce dreptul Uniunii ar proteja în mod specific nu ar fi atât statutul fundamental al cetățeanului Uniunii, cât pe titularii dreptului la respectarea vieții de familie, care nu se limitează numai la cetățenii Uniunii.

51. Or, asemenea avocatului general Szpunar, apreciem că trebuie să se țină seama de diferența de context care caracterizează prezentele cauze în raport cu cea în care s-a pronunțat Hotărârea Bouchereau⁸². Această diferență, care decurge în special din temeiul juridic al Directivei 2003/86, amintit mai sus⁸³, la care se adaugă lipsa unei mențiuni exprese⁸⁴, în textul articolului 6 din directiva menționată, a unei astfel de cerințe care rezultă, după cum s-a văzut, dintr-o voință clară a legiuitorului Uniunii, se opune, așadar, în opinia noastră, unei transpuneri a soluției care rezultă din Hotărârea Bouchereau⁸⁵ în cauzele supuse în prezent examinării Curții.

75 Hotărârea din 4 aprilie 2017 (C-544/15, EU:C:2017:255).

76 Cererea de viză se întemeie pe Directiva 2004/114/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 privind condițiile de admisie a resortisanților țărilor terțe pentru studii, schimb de elevi, formare profesională neremunerată sau servicii de voluntariat (JO 2004, L 375, p. 12, Ediție specială, 19/vol. 7, p. 94).

77 Hotărârea din 27 octombrie 1977 (30/77, EU:C:1977:172).

78 A se vedea Hotărârea din 4 aprilie 2017, Fahimian (C-544/15, EU:C:2017:255, punctul 40).

79 A se vedea Hotărârea din 4 aprilie 2017, Fahimian (C-544/15, EU:C:2017:255, punctele 41 și 42).

80 Hotărârea din 4 aprilie 2017 (C-544/15, EU:C:2017:255).

81 Punctul 59 din Concluziile avocatului general Szpunar prezentate în cauza Fahimian (C-544/15, EU:C:2016:908). A se vedea, în aceeași ordine de idei, punctul 119 din Concluziile avocatului general Saugmandsgaard Øe prezentate în cauzele conexate K. și H. (C-331/16 și C-366/16, EU:C:2017:973).

82 Hotărârea din 27 octombrie 1977 (30/77, EU:C:1977:172).

83 A se vedea punctul 29 din prezentele concluzii.

84 Diferență notabilă față de Directiva 2004/38.

85 Hotărârea din 27 octombrie 1977 (30/77, EU:C:1977:172).

52. În aceste condiții, fără a necesita o motivare întemeiată pe comportamentul personal al resortisantului unui stat terț care trebuie să reprezinte o amenințare actuală, reală și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății, suntem convinși că marja de apreciere a autorităților naționale poate fi altfel încadrată de imperativul de a exclude orice arbitrar și de a garanta beneficiul drepturilor fundamentale ai căror titulari sunt resortisanții statelor terțe.

3. *Încadrarea marjei de apreciere a statelor membre*

53. În opinia noastră, această încadrare rezultă în mod suficient din elementele care urmează.

54. În primul rând, cu privire la Directiva 2003/86, Curtea a statuat deja că reîntregirea familiei acoperă atât constituirea unei familii, cât și menținerea unității familiale⁸⁶. Autorizarea reîntregirii familiei constituie regula generală, astfel încât utilizarea marjei de manevră a statelor membre pentru a deroga, dacă este cazul, de la aceasta nu trebuie să conducă la a aduce atingere însuși obiectivului Directivei 2003/86, care este, prin urmare, cel de a favoriza reîntregirea familiei, și nici efectului util al acesteia⁸⁷.

55. În al doilea rând, astfel cum am arătat mai sus, Directiva 2003/86 se află sub egida articolului 8 din CEDO, căruia îi corespunde articolul 7 din cartă⁸⁸. Pentru ca deciziile statelor contractante să respecte articolul 8 din CEDO, Curtea EDO a statuat că aceste decizii trebuie „să apară ca fiind necesare într-o societate democratică, respectiv să fie justificate de o nevoie socială imperativă și, în special, să fie proporționale cu scopul legitim urmărit”⁸⁹. Curtea EDO se asigură, prin urmare, că deciziile menționate respectă „un just echilibru între interesele în cauză, și anume, pe de o parte, dreptul persoanei interesate la respectarea vieții sale de familie și, pe de altă parte, protecția ordinii publice și prevenirea infracțiunilor”⁹⁰. Pentru aceasta, ea a definit „principii directe pentru a examina dacă măsura este necesară într-o societate democratică”⁹¹. Curtea EDO ia în considerare, în acest caz, situația specifică a persoanei vizate de decizia contestată și, în special, „natura și gravitatea infracțiunii săvârșite [...], durata șederii sale în țara în care urmează a fi expulzată, perioada care s-a scurs de la săvârșirea infracțiunii, precum și conduita persoanei în cauză în această perioadă, cetățenia diverselor persoane implicate, situația familială [...], de exemplu durata căsători[e]i, și alte elemente care denotă caracterul efectiv al vieții de familie a unui cuplu, aspectul dacă soțul era la curent cu infracțiunea la începutul relației de familie, nașterea unor copii legitimi și, dacă este cazul, vârsta acestora”⁹². La aceasta se adaugă examinarea „gravității dificultăților cu care riscă să se confrunte soțul în țara de origine a soțului sau a soției sale”⁹³.

56. În al treilea rând, articolul 6 alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva 2003/86 impune statelor membre să țină seama, atunci când retrag un permis de ședere sau refuză să îl reinnoiască pentru motive legate de ordinea publică, „de gravitatea sau de natura atingerii la adresa ordinii publice [...] comise de membrul familiei sau de pericolul pe care îl poate reprezenta respectiva persoană”. Părțile din prezenta procedură au opinii divergente cu privire la aspectul dacă acest paragraf se aplică numai în cazul unei decizii adoptate în temeiul articolului 6 alineatul (2) din această directivă sau și în cazul unei decizii adoptate în temeiul articolului 6 alineatul (1) din directiva menționată, respectiv al

86 A se vedea Hotărârea din 4 martie 2010, Chakroun (C-578/08, EU:C:2010:117, punctul 62).

87 A se vedea Hotărârea din 4 martie 2010, Chakroun (C-578/08, EU:C:2010:117, punctul 43). A se vedea de asemenea Hotărârea din 9 iulie 2015, K și A (C-153/14, EU:C:2015:453, punctul 50).

88 A se vedea explicațiile cu privire la articolul 7 din cartă (JO 2007, C 303, p. 2).

89 Hotărârea Boultif (CE:ECHR:2001:0802JUD005427300, § 46 și jurisprudența citată).

90 Hotărârea Boultif (CE:ECHR:2001:0802JUD005427300, § 47).

91 Hotărârea Boultif (CE:ECHR:2001:0802JUD005427300, § 48).

92 Curtea EDO, 2 august 2001, Boultif împotriva Elveției (CE:ECHR:2001:0802JUD005427300, § 48). A se vedea de asemenea Curtea EDO, 18 octombrie 2006, Ünner împotriva Țărilor de Jos (CE:ECHR:2005:0705JUD004641099, § 57). Criteriile degajate de Curtea EDO au fost reiterate recent: a se vedea Curtea EDO, 9 aprilie 2019, I. M. împotriva Elveției (CE:ECHR:2019:0409JUD002388716, § 69 și 70).

93 Curtea EDO, 2 august 2001, Boultif împotriva Elveției (CE:ECHR:2001:0802JUD005427300, § 48). A se vedea de asemenea Curtea EDO, 18 octombrie 2006, Ünner împotriva Țărilor de Jos (CE:ECHR:2005:0705JUD004641099, § 57).

respingerii unei cereri de intrare. Având în vedere structura articolului 6 alineatul (2) din aceeași directivă, s-ar putea presupune că respectarea celui de al doilea paragraf al acestei dispoziții se impune numai în cazul unei decizii referitoare la un membru al familiei deja prezent pe teritoriul Uniunii. Totuși, întrucât Directiva 2003/86 trebuie pusă în aplicare în conformitate cu articolul 8 din CEDO, astfel cum a fost interpretat de Curtea EDO⁹⁴, și întrucât aceasta din urmă dispune tocmai ca astfel de elemente să fie luate în considerare, fără a le limita la cazurile de retragere a permisului de ședere sau de refuz al reînnoirii acestuia⁹⁵, ele apar de asemenea ca fiind relevante în cadrul pronunțării cu privire la o cerere de permis de ședere pentru a putea intra pe teritoriul Uniunii în scopul reîntregirii familiei.

57. În al patrulea rând, articolul 17 din Directiva 2003/86 prevede că, în cazul respingerii unei cereri de ședere, al retragerii sau al refuzului de reînnoire al permisului de ședere – adică în toate cazurile prevăzute la articolul 6 din directiva menționată –, precum și în cazul îndepărtării susținătorului reîntregirii sau a membrilor familiei sale, „[s]tatele membre țin seama în mod adecvat de natura și soliditatea legăturilor de familie ale persoanei și de durata rezidenței sale în statul membru, precum și de existența unor legături familiale, culturale sau sociale cu țara de origine”.

58. În sfârșit, în al cincilea rând, Curtea a statuat deja că, la punerea în aplicare a Directivei 2003/86 și în special cu ocazia exercitării marjei de apreciere conferite de aceasta din urmă, statele membre trebuie să respecte principiul proporționalității⁹⁶.

4. Aplicarea la cazurile în discuție

59. Din considerațiile care precedă rezultă că articolul 6 din Directiva 2003/86 impune autorităților naționale să aprecieze fiecare situație individuală în funcție de împrejurările care o caracterizează. Având în vedere impactul unei decizii adoptate în acest temei asupra dreptului la reîntregirea familiei și pentru a păstra efectul util al acestei directive, orice practică decizională care ar conduce în realitate la respingeri sistematice întemeiate pe considerații generale – deci fără legătură cu situația individuală care trebuie examinată – sau pe prezumții ar fi contrară acestei dispoziții.

60. Prin urmare, rămâne de verificat dacă, în lumina acestor considerații, practica autorităților neerlandeze, care sunt obligate să respecte, la adoptarea deciziilor, cadrul de evaluare definit de dreptul național, se poate dovedi conformă cu aceste prevederi. Deși această sarcină revine, în primul rând, instanței de trimitere, este deja posibilă furnizarea următoarelor elemente de analiză.

61. În ceea ce privește cazul lui G. S., permisul său de ședere în calitate de membru al familiei deja prezent pe teritoriul Uniunii putea fi retras de autoritățile neerlandeze pentru motive legate de ordinea publică, în măsura în care acesta reprezenta un pericol pentru ordinea publică. Pentru aceasta, autoritățile menționate au recurs la o scară progresivă care permitea să se stabilească dacă este posibilă retragerea permisului după intervenția unei hotărâri penale definitive. Această scară compară severitatea pedepsei cu durata șederii. Altfel spus, cu cât șederea resortisantului unui stat terț în Țările de Jos a fost mai îndelungată și legală, cu atât este mai protejat acesta împotriva unei decizii de retragere. Potrivit guvernului neerlandez, numai cazurile în care este atins unul dintre pragurile indicate vor face obiectul unei aprecieri globale pentru a stabili dacă este necesar să fie retras permisul de ședere, astfel încât retragerea permisului nu pare să decurgă în mod automat din aplicarea unei pedepse a cărei durată s-ar dovedi importantă în raport cu durata șederii în Țările de Jos. Există trei scări progresive diferite, respectiv una pentru infracțiunile minore (sub șase ani de închisoare), una pentru infracțiunile grave (peste șase ani de închisoare) și, în sfârșit, una pentru cazurile de recidivă. În cazul unei șederii cu o durată de peste zece ani, permisul de ședere este retras numai în cazul unei

⁹⁴ A se vedea Hotărârea din 4 martie 2010, Chakroun (C-578/08, EU:C:2010:117, punctul 44).

⁹⁵ Pentru o aplicare a criteriilor degajate din Hotărârile Boultif și Ünner în privința unei decizii de respingere a unei cereri de acordare a unui permis de ședere, a se vedea Curtea EDO, 1 martie 2018, Ejimson împotriva Germaniei (CE:ECHR:2018:0301JUD005868112, § 56 și 57).

⁹⁶ A se vedea Hotărârea din 9 iulie 2015, K și A (C-153/14, EU:C:2015:453, punctul 51).

infrațiuni foarte grave. În cazul lui G. S., retragerea nu putea fi avută în vedere decât în situația unei condamnări definitive la o pedeapsă cu închisoarea de cel puțin trei ani în cazul unei șederi în Țările de Jos cu o durată egală sau mai mare de trei ani. Guvernul neerlandez insistă asupra faptului că, chiar și în astfel de împrejurări, retragerea nu este automată, iar scările progresive servesc doar la stabilirea cazurilor în care retragerea este posibilă, fără ca acestea să dispenseze totuși autoritățile naționale de obligația lor de a evalua comparativ, ulterior, interesele în cauză, apreciind printre altele criteriile degajate de Curtea EDO cu privire la articolul 8 din CEDO, înainte de a se pronunța. Revine instanței de trimitere sarcina de a se asigura cu privire la lipsa acestui automatism și la faptul că o decizie de retragere a unui permis de ședere este motivată efectiv în temeiul unor fapte și al unor împrejurări specifice cauzei. Sub rezerva acestei verificări, articolul 6 alineatul (2) din Directiva 2003/86 coroborat cu articolul 17 din aceeași directivă nu pare să se opună, prin urmare, cadrului de evaluare definit de dreptul neerlandez pentru a ghida autoritățile naționale în adoptarea deciziilor lor.

62. În ceea ce îl privește pe V. G., din cererea de decizie preliminară reiese că refuzul de a i se elibera un permis de ședere s-a întemeiat pe faptul că reprezenta un pericol pentru ordinea publică neerlandeză. Autoritățile neerlandeze s-au întemeiat pe condamnările lui V. G. la o pedeapsă constând în desfășurarea unei activități în anul 2010 și la plata unor amenzi în anii 2000, 2008 și 2009. Deși cererea de acordare a unui permis de ședere în scopul reîntregirii familiei nu mai poate fi respinsă, în principiu, în cazul în care s-au scurs cinci ani de la data ultimei infracțiuni săvârșite, instanța de trimitere precizează că o astfel de normă nu era aplicabilă lui V. G., întrucât acesta fusese condamnat în stare de recidivă. Or, dacă simpla constatare a unei condamnări în stare de recidivă ar fi suficientă pentru a respinge automat o cerere de intrare a unui resortisant al unui stat terț, membru al familiei unui alt resortisant al unui stat terț⁹⁷ deja prezent pe teritoriul Uniunii, s-ar impune constatarea că o asemenea normă ar fi contrară articolului 6 alineatul (1) din Directiva 2003/86 coroborat cu articolul 17 din această directivă⁹⁸. Deși, astfel cum susține guvernul neerlandez, respingerea unei asemenea cereri pentru aceste motive nu ar trebui, în cele din urmă, să apară ca fiind automată – aspect cu privire la care va trebui să se asigure instanța de trimitere –, deoarece autoritățile neerlandeze ar fi în continuare obligate să evalueze comparativ interesele în cauză, și anume protecția ordinii publice și dreptul la respectarea vieții de familie, urmând printre altele criteriile enunțate în jurisprudența Curții EDO, amintite mai sus, și realizând o evaluare a fiecărui caz în funcție de faptele și de împrejurările specifice cunoscute de autorități⁹⁹, o astfel de practică decizională s-ar dovedi de asemenea conformă cu aceste dispoziții.

V. Concluzie

63. Având în vedere toate considerațiile care precedă, propunem Curții să răspundă la întrebările preliminare adresate de Raad van State (Consiliul de Stat, Țările de Jos) după cum urmează:

„1) Curtea este competentă, în temeiul articolului 267 TFUE, să interpreteze articolul 6 din Directiva 2003/86/CE a Consiliului din 22 septembrie 2003 privind dreptul la reîntregirea familiei într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, în care instanța de trimitere este chemată să se pronunțe cu privire la respingerea unei cereri de intrare și de ședere a unui resortisant al unui stat terț, membru al familiei unui cetățean al Uniunii care nu și-a exercitat libertatea de circulație, atunci când această dispoziție a devenit aplicabilă în astfel de situații, în mod direct și necondiționat, prin intermediul dreptului național.

⁹⁷ Sau a unui resortisant național, precum în speță.

⁹⁸ Dacă practica autorităților naționale ar fi aceasta, jurisprudența Curții EDO, potrivit căreia perioada care s-a scurs de la săvârșirea infracțiunii și conduita persoanei în cauză în această perioadă trebuie luate în considerare, nu ar fi pe deplin respectată.

⁹⁹ În cazul unei prime cereri de intrare, informațiile aflate la dispoziția autorităților naționale pentru a realiza evaluarea cazului specific pot fi astfel mai limitate.

- 2) Articolul 6 alineatul (2) din Directiva 2003/86 coroborat cu articolul 17 din această directivă nu se opun unei practici naționale în temeiul căreia un resortisant al unui stat terț, titular al unui permis de ședere în scopul reîntregirii familiei cu un alt resortisant al unui stat terț prezent pe teritoriul Uniunii, care a făcut obiectul unei condamnări la o pedeapsă cu închisoarea, poate fi supus unei decizii de retragere sau de refuz al reînnoirii permisului său de ședere din motive de ordine publică, în măsura în care aprecierea de la caz la caz efectuată de autoritățile naționale se întemeiază nu numai pe gravitatea infracțiunii săvârșite și a pedepsei pronunțate în privința sa, care trebuie comparată cu durata șederii pe teritoriul statului membru respectiv, ci și pe o evaluare comparativă a intereselor în cauză. În acest scop, autoritățile menționate trebuie să țină seama în mod adecvat de ansamblul circumstanțelor relevante și, în special, de natura și de soliditatea legăturilor de familie, precum și de existența unor legături familiale, culturale și sociale în țara de origine a resortisantului statului terț căruia acestea intenționează să îi retragă sau să nu îi reînnoiască permisul de ședere. Revine instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă practica autorităților naționale este conformă cu aceste cerințe.
- 3) Articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2003/86 coroborat cu articolul 17 din această directivă nu se opun unei practici naționale în temeiul căreia un resortisant al unui stat terț, membru al familiei unui alt resortisant al unui stat terț prezent pe teritoriul unui stat membru, care dorește să i se alăture în scopul reîntregirii familiei și care a făcut obiectul mai multor condamnări penale în stare de recidivă, poate fi supus unei decizii de refuz al eliberării unui permis de ședere, în măsura în care aprecierea de la caz la caz a autorităților naționale nu se întemeiază numai pe cazierul solicitantului, ci și pe o evaluare comparativă a intereselor în cauză. În acest scop, autoritățile menționate trebuie să țină seama în mod adecvat de ansamblul circumstanțelor relevante aflate la dispoziția lor și, în special, de natura și de soliditatea legăturilor de familie, precum și de existența unor legături familiale, culturale și sociale în țara de origine. Revine instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă practica autorităților naționale este conformă cu aceste cerințe.”